

חדש. ובבית אל עשה ששה חדשים והקריב זבחים אחר שיצא משכם.

הדרן עלך מגילה נקראת

פרק הקורא למפרע

משנה:

הקורא את המגילה למפרע, שהקדים לקרוא את המאוחר — לא יצא¹ ידי חובת קריאה.

קראה על פה, שלא מתוך הכתב, או שקראה תרגום [בגמרא מוקי לה, שקראה ממגילה הכתובה תרגום], או שקראה בכל לשון² — לא יצא.

אבל, קורין אותה ללועזות, דהיינו, המכירין לשון לעז³ — במגילה הכתובה בלשון לעז⁴

והלא שנין דיעקב שלא כיבד את אביו תלתין ושיתא הויין?!

אלא, שמע מינה דארביסר שנין דהוה יעקב בבית עבר — לא חשיב להו.

ותמהינן: סוף סוף, שנין דהוה יעקב בבית לבן — עשרין שנין הויין, ואם כן צריך היה להענש רק על עשרים שנה!?

ומתרצינן: אלא, הני תרתי שנין דאיענש, משום דאשתהי באורחא כשיצא מבית לבן לחזור לארץ כנען — תרתין שנין.

דתניא: יצא יעקב מארם נהרים, ובא לו לסכות, ועשה שם שמונה עשר חודש. שנאמר: "ויעקב נסע סכותה ויבן לו בית [לימות החורף], ולמקנהו עשה סכות". משמע שעשה ב' פעמים סוכה למקנהו, אם כן, עברו עליו פעמיים ימות הקיץ, הרי י"ח

4. הקשה הטורי אבן, הא עד השתא קא עסיק בקורא, ואמאי שינה כאן לכתוב על השומע, הו"ל למנקט: "קראה לועז בלעז", וכן: "הלועז שקראה אשורית יצא"?

ותירץ, דקמ"ל דאע"פ שהקורא יודע אשורית ולעז, אפ"ה מוציא את הלועז בלעז, ולא אמרינן דכיון שהוא עצמו אינו יכול לצאת בלעז — א"י להוציא אחרים יד"ח. ועיי"ש שהאריך [ועיי" בריטב"א שדן בענין זה].

ובתוס' רעק"א תירץ, דבאמת בשאר דברים, כגון בברהמ"ז וכדומה, אם שמע מאחר בלה"ק — אינו יוצא אם אינו מבין, אבל אם מברך בעצמו — יצא [כדאיתא בתוס' בברכות מ"ה, והכי פסקינן בשו"ע סי' קצ"ג]. ואתא לאשמועינן, דהכא, לא מבעיא אם קראה בעצמו אשורית — דיצא, אלא אפילו אם שמע מאחר אשורית — יצא, משום דמ"מ איכא פרסומי ניסא [ולכאורה אכתי קשה אמאי נקט "אבל

1. כתב התוס' רי"ד, דנראה, דהיינו דווקא במגילה, וכדילפינן בגמרא מקרא. אבל בקריאת התורה, אם קרא למפרע — יצא. וכן לענין קריאה בעל פה, אם קרא בתורה בעל פה — יצא. והאי דאמרינן במס' גיטין [ס' ע"ב]: "דברים שבכתב — אי אתה רשאי לאמרם בעל פה", היינו דווקא לכתחילה, אבל בדיעבד — יצא.

2. הקשה הר"ן: ליתני תרגום, דדמי קצת ללה"ק — ואנן נדע דה"ה בכל לשון, דכש"כ הוא? ותירץ, דשמא זו ואצ"ל זו קתני [וכ"כ רש"י לקמן י"ח ע"א ד"ה קראה תרגום].

3. נחלקו הראשונים בהאי דינא, י"א דהיינו דווקא אם אינם יודעים לשון אשורית, אבל אם יודע גם אשורית — לא יצא בלעז. אבל יש שכתבו, דאפילו אינן יודעים אשורית — יוצאין [עיי' בר"ן, בריטב"א וברשב"א ועוד].